

Tractatus

in creatoris principis pacis implozo opē
suffragijs/ vt meis verborū energia/ tenui-
bus hortamētis vim tribuat effectus pop-
tata fragilitatemq; humanā/ veritatis illu-
stret fulgoribus/ vt intentōni pietatis se nō
opponat p̄na cē/ ne diuine seueritatis vl-
cio postmodū corumpiat cōtradictores/ nō
vt recto rōnis libramine amplectētes vias
cōsiliij pacis miscōdia p̄fluens/ par p̄petua
et gloria suscipiat sempiterna.

Clemens vrbano litē q; mouerat/ ergo.
Explicit errantē coder vasurus in oibem.
Consilij placeat nomine epla pacis
Si facit anterior torpor/ vel demus error.
Et taceat lingue/ mundū transire libelle.
Salma necat tale pote cōsiliū generale.
Clama/ nō metue mōtes transire p̄ altos.
Per siluas/ r̄ aq̄s/ valles/ lacerasq; miricas
Non defers merces/ sed veri p̄mitor es tu
Et si displiceas veri q; nuncius/ ex quo
Asem vir valet esse tuū/ qd si laceraris.
Finit epistola pacis.

De eodem scismate

alij tractatus eiusdem.

Inquisitione veritatis tan-
gentis primū scisma/ r̄ statū
eius/ optet nō cē monoculū. sic
q; t̄m vno oculo ad rem ipsam
attēdamus qd sit/ dum illa t̄m
modo q; p̄ p̄te n̄ra faciūt aspiciamus. et ad-
uersus rōnes videre negligimus. Et quia
multi/ vt suppono/ offerēt oculis videre o-
lentū/ rōnes/ q; faciunt p̄ sua opinione/ in
matena q; nunc ventilat. s. de subtractōne
obedientie a d̄no n̄ro in toto vel in p̄te. de
creui quedā s̄l̄r in aspectu adducere/ in op-
positū faciētia. **P**rimo notet q; r̄ q̄lis p̄-
sona r̄ cuius fama r̄ status nunc tractat/ r̄
quibus p̄uilegijs/ qua dignitate/ r̄ supio-
ritate/ dotatus est. **I**dcirco sūme cauendū
est ne qd temere aut incōsiderate aut p̄cipi-
tanter fiat. **S**ecō notet q; obtulit semp
r̄ publice in p̄mo p̄sistorio/ q; vix habebat
p̄mitudinē animi ad mortē p̄ oib; su-
stinendā/ anteq; nō fieret vniō eccl̄ie. **T**er-
cio notet q; cessio sua si nūc fieret non esset
p̄ueniēs/ sed pessima/ nisi p̄uis ab aduersa
p̄te alia sentiremus. **E**t ita nō v̄z accusari

de p̄iurio si nō cesserit vel cedat/ p̄ntialiter.
Si dicat q; ne hoc petiē s; q; reddat se o-
luntariū et p̄mptū ad cessionē. **P**rimo
videat si iuramentū hoc importat qd vo-
caliter nūc istud offerat. **S**ecō aduersā
si illa oblatio de p̄mptitudine ad mortem
satis hoc importat q; etiā patius est cedere
anteq; nō fieret pax. **T**ercio videatur si
possit h̄ie colorē sufficientē/ ad excusandē
suā. q; vocaliter p̄ nunc nō offert cessionē
anteq; sciat voluntas eorū de aduersa p̄te
q; estimat forsā r̄ nō sine apparētia q; ad-
uersarij magis fortitū carent vel induratē
Et diceret interpretātes istā oblatiō; in ma-
lum/ q; diffidit de iure suo/ r̄ hoc nō sine co-
lore. **Q**uarto p̄ncipalr̄ notet q; p̄ bul-
lam in r̄missione tertia/ offert simplr̄ et abso-
lute/ q; vult tenere iuramentum in forma.
Quō igit̄ poterit argui de p̄iurio. **S**i
dicat q; intelligit aliter iuramentū q; cardi-
nales r̄ alij/ nō obstat. q; nondū vidimus
nec venimus ad hoc/ q; cessio debeat cōple-
ri quousq; viderimus de r̄missionibus olio-
rum alterius obedientie. **E**t si tūc papa ve-
lit subterfugere/ r̄ glosare et ita pax hoc
impedire/ locum habebit interpretatio r̄ sue
interpretationis si mala sit impugnatio.
Quinto notet q; p̄ nunc iū aplicū q; no-
uissime venit/ fecit multa offerre d̄no regi
et alijs/ sup̄ declaratōe voluntatis sue. r̄ dis-
ficale eēt iudicare euz/ nisi talia scirent/ q; t̄m
nō est necesse reuelare vniuersitati vel oib;
p̄sertim vbi negocia nō tractant ita sece-
te/ quin facilliter sciri possint. **S**exto no-
tet q; in quarta qōne inter illa q; ponunt
supponit q; papa fuerit p̄stātus de non
recedēdo a v̄ijs suis. qd multi oīno falsuz
estimāt imo potius offert oēm viā rōnabi-
lem. **S**eptimo notet q; via cessionis est
inefficax r̄ insufficiēs si alij de alia obediē-
tia nolint illā recipere. **E**t iō mirū videret q;
ad talē viam q; ex ypothēsi possibili eēt in-
efficax/ aliquis obligaret. **S**i dicat q;
saltem papa teneat scdm̄ p̄parationē ani-
mi acceptare istam viam. **N**on video qua-
liter istud possit negari/ q; etiam teneat ace-
ptare isto modo mortē. **S**ed q; nō habeat
istam p̄mitudinē nō p̄t̄ san. cum sit in
mente. **N**ec videt q; teneat explicare voce
vel signis exterioribus p̄ nunc/ p̄ter aliq;

circa tertiū notatū. q̄ nec etiā hoc iuravit. Et forte expediens est silere vsq̄ ad ips̄s renunciatiois/ ppter ambitiones illorū qui tenderent ad papatum/ diuersis vijs/ cautelis/ & modis. & possent impedire factū totū. **O**ctano notet q̄ possibilis est alia via/ conueniens & bona. & que ab aduersarijs forte acceptabit/ & in hoc casu qui clarus ē papa sufficienter se absoluet apud deum et hoies. si illam viā acceperit p̄ quā fiet par. Nam supposito q̄ cessio dese eēt via melior/ in potest fieri sufficiens p̄ cadens. **I**tem nō semp̄ melius bonum cadit sub obligatione. quin sufficiat minus bonū acceptare. Quibus enī p̄positis bonis maior et minor. stat q̄ ad nullum obliget. Stat etiam q̄ ad minus obliget/ & nō ad maius. & stat q̄ ad vtrūq̄ obliget/ sub distinctione. Et in casu illo est questio apud doctores/ an teneat acceptare maius bonum. et non est dubia illa questio si maius bonū sit mihi difficilius/ sed si ceteris paribus & tante equa facultate. In casu isto si dimittam maius bonū/ dicunt aliqui q̄ pecco ppter cōtempnū/ apud alios oppositū est inultum p̄babile. Unde ppter erpiendam libertatem meam/ vel aliquod tale/ possum/ vt videat/ licite maius bonum deferere minori acceptato. Tunc applicet in casu nostro & constat q̄ papa dicere poterit de ista via/ & alia minus bona/ q̄ cetera non sunt paria. **P**rimo notet q̄ papa non potest tenere ad cessionem sedulo iuramento/ nisi iste tres condiciones ponant. Primo q̄ p̄ cessionem habeat vnio. Secūdo q̄ alter nō posset humanitus haberi. Tercio q̄ maius illud ppter qd̄ sit cessio facienda. sit mortiferum aīabus/ & q̄ p̄ cessionem nō augeatur. Tunc bene attendamus si rebus ad huc stantibus vt stat̄ p̄sertim apud aduersarios nostros/ quorū opiniones ignoramus. posset dici apparenter aliquam trius conditionū deesse/ nunc in cessione. **D**ecimo notet q̄ etiam de pte nostra/ rex hispanie & rex aragonum. & p̄sertim eius populus/ nō sunt adhuc determinati ad istam viam cessionis/ immo dicunt multi vidisse multas lras/ quibus oppositum clare p̄pendit. Et istis sic p̄durantibus cōstat q̄ cessio non esset via totaliter sufficiens. imo

multi formidant. ne iam sit formatus vn̄ rancor/ & quoddā seminariū discordie inter illos hispanos & aragoñ. ex vna pte/ contra gallicos/ & interpretant q̄ in odiū eorū voluit papā deponere/ q̄ de patria. **U**ndecimo notet qualiter p̄ determinationes istarum q̄onum si nunc fierent/ posset poni scisma in fide inter vniuersitatē Parisiensi. & papā nostrū & sibi adherentes/ ex vna pte. **E**undē & alias vniuersitates alterius obediētie/ q̄ sunt emule eius/ & in quibus sunt clerici & viget vniuersitas. **B**uodecimo notet modus qui tenet de scedulis/ et modo vocum seu opinionū/ vel deliberationū/ q̄ in illis que fiunt p̄ modū vniuersitatis/ facultas theologie ad quas spectat principalissime illud negociū non habet nisi quartā vocem. & facultas medicine tantā. **T**ercidecimo notet/ quō potest requiri salua conscia q̄ a papa qui non est iudicatus scismaticus/ aut hereticus/ posset remoueri obediētia/ circa ea q̄ ad eum semp̄ spectare confessi sunt. Et aduerte debent talia agentes/ sup penis exp̄ssis/ et de peccato ad deum. notat. q̄. iiii. noue cū ibi allegatis. Si dicat q̄ papa ostendit se scismaticū. hoc nō est clarum p̄ p̄cedētia. **I**tem non est talis iudicatus ab habentibus potestatem/ & nō est in potestate libera cuiuslibet sic iudicare de papa. & ab eius obediētia remouere. aut contemnere sentētiās suas vel iurisdictionem diminuire. Et videatur si tales sunt suspecti de scismate contra papam. **I**tem notet principes quid tales facerent contra eos si impune auderēt. **E**t quam fidelitatem seruarent. quia sic dicere possent q̄ essent tyranni. **Q**uarta **B**odecimo notetur si expediret simpliciter ecclesie q̄ prelati darent beneficia. et si melius distribuērentur attento statu eorum et familiarum. **E**t an studiosi in vniuersitatibus haberent beneficia. Et an mali prelati fierēt peiores. quia magis honorarentur. et eis adulareretur in peccatis. **Q**uintodecimo notetur q̄ si expediat principes incitare/ ad remouendum vel diminuendum iurisdictionem vel redditus ecclesie/ sine ratione sine alterius autoritate/ & si bona melius distribuērent/ & si licite hoc facerēt. **E**t si totus clerus finalit̄ infra

Tractatus Alius

briue tps pderet ⁊ affligeret maioribus
pimo destructis ⁊ afflictis. **D**ecimo se-
cto notet circa iuramentū pape. Si factus
ante papatū liget eū postq̄ est assumptus
Ite si possit secū dispesare. Ite si iudicet q̄
vergat in detrimētū salutis ⁊ totius ecclie
obseruatio iuramenti. Ite si interpretatio spe-
ctet ad eū. Ite si magna ps clericorū spāli-
ter doctorū vtriusq̄ iuris diuini ⁊ huma-
ni/sit secū q̄ obseruatio illa iuramenti esset
in detrimētū salutis rē. An excuset. Ite
vt iam dictum est offert q̄ vult obseruare.
Et q̄ laborez interim apud alios. Ite si
habuerit causam male suspicandi in mate-
ria ista ⁊ caute iudicandi/attenta variatōne
circa eum/ ⁊ Clementē ⁊ moribus quorū-
dam cardinaliū. **E**t qd̄ sibi negabat mo-
dus practicādi viam cessionis. **D**ecimo
septimo notet q̄ in p̄ma r̄sione sua/in q̄
aliqui dicunt eū reprobasse simpliciter mo-
dum cessionis/non pōt hoc exp̄sse haberi/
q̄ illud qd̄ ponit de scandalo ⁊ p̄nicie rē.
referē ad modum exequendi illam viam si
eēt ineptus. **E**t ideo illum petebat modū
exequendi. ⁊ circa hoc mirant̄ aliqui/ quō
hoc sibi potuit rōnabiliter denegari/ cum
maxime hoc tangat eum/ et sit caput rē.
Decimo octauo notetur ⁊ aduertat vni-
uersitas/ quō aliqui de suppositis impro-
bant simpliciter ⁊ de plano vias quas ipsa
reputant vtilēs bonas ⁊ cōuenientes ⁊ p̄
quarūz quālibet posset haberi pax ⁊ rōnes
ad hoc dedit ⁊ se obrulit in lris patribus
quālibet illarū/ cōtra quēlibet sustinere.
Et videat̄ si circūstantie sic sunt immuta-
te vel ex p̄sona/ vel tpe/ q̄ oēs vie alie p̄ter
cessionem sint facte ineptē ⁊ insufficientes/
immo q̄ illaz coloratores/ aut opinatores
digni sint punitōe/ vel infamatiōe/ ⁊ p̄fer-
tim. q̄ impugnatōe dictarū viarū aliarū/
sunt rōnes ab aliquibus/ qui p̄ omni tēpe
militant contra eos. si quid virtutis habe-
ant. ⁊ si sit in honorē vniuersitatis ipsa vi-
derit. **D**ecimo nono notet spāliter p̄ba-
tio concilij generalis. qd̄ tñ necessario sien-
dum quidā bñ appareter p̄suadebant/ pro
pter electionē noui pape. **E**t hec est radix
in snia breui. Quia magna ps catholicorū
ē neutra/ sic q̄ credit q̄ neuter sit papa. aut
in vrbio suspensam se tenet. **I**sti vō p̄nter

habent credere aut dubitare / de cardinali-
bus vtriusq̄ ptis. q̄ nō possint etiā sibi eli-
gere papā nouū. q̄ si neuter sit papa mar-
ma ps eorū/ nec habet nec habere pōt p̄a-
tem creandi nouū papā/ nec alij quicūq̄
a cardinalibus nisi p̄ concilium generale.
Supposito q̄ oēs catholici p̄ticulariter cō-
sentirent in aliquos certos/ p̄ eligendo no-
no papa si nō fieret collegialiter nihil esset
Aliquin Urban⁹ intrusus habuisset ma-
ximā apparentiā. **S**i dicat q̄ cardinales so-
li antiqui creantur nouū. **P**rimo dubiū
est apud multos an p̄diderunt p̄tatem eli-
gēdi. **I**tem si alij cardinales oēs sunt veri
cardinales si antiqui nō habebūt nisi p̄ia
les voces. **A**lij etiā habēt p̄tatem in electōe
pape. sicut ipsi. **I**deo nō esset firmatōne
plena pacificatio oim sine cōalio generali
Cicisimo notet. **S**i papa incipiat perse-
qui alios/ q̄ videtur inter cetera q̄ illi qui
sunt p̄ se ab eis p̄sequunt̄ ⁊ quedā talia. ⁊
vtat̄ excoicatioibus vtrū ille erunt timēde
vel nō. **S**i remoueat bñficia vtrū repient̄
alij qui capiāt. **S**i illi excoicent̄ ⁊ nō curēt
vtrū p̄sumendū sit sibi q̄ alij nō curabit ⁊
q̄ debēt cōmūere ⁊ cōicare cū eis sicut an.
Et qd̄ erit remediū in celebrare volente ⁊
in articulo mortis/ an erit aliquis sic negli-
gens p̄riam salutē aut temerarius q̄ nō
formidet sniam illius quē tenet aut tenere
debet papā. saltē qui nō est iudicatus nō est
se talis. **E**t qd̄ erit etiā in vita remediū/ vel
releuamen.

Sequitur item alius tractatus de eodem.

P Resupposito q̄ papa possit
fieri scismatic⁹ ⁊ hereticus. **E**t
etiā q̄ de his criminibus pos-
set accusari si de his esset vobes
mēter infamatus ⁊ suspectus.
Quoz vtrūq̄ qd̄ negare voluerit. **Q**ue-
rit̄ vtrū reb⁹ stantib⁹ vt nūc t̄mbate sūt in ec-
clesia sit expediēs accusare iudicialit̄ dñm
Bñdictū nouissime in papā electum sup-
hmōi criminib⁹ heresis ⁊ scismat⁹. **P**rimo
q̄ sic/ quia nō debēt fideles se exponere dis-
criminī. **A**mas etiā piculum p̄bit̄ illo in-
q̄ sapiēs. **S**z obedire hoi scismatico vel he-
retico vt vero pape eēt d̄scimē p̄ti mort

lis vt videt. Et nō obedire eidem si sit ve-
 rus papa / r nō scismaticus / ē sicut discrimē.
 id in casu dubio sicut ē mō apud multos /
 dicitur in q̄ri r sc̄m v̄itas. Et videt fūdan possi-
 se ista rō in regula m̄rali theologie. q̄ du-
 bitās d̄ aliq̄ actu an sit p̄ctm̄ mortale / et fa-
 ciēs illū actū d̄; eē certus q̄ peccat morta-
 lit̄. Cuius rō assignat̄ illa q̄ dicta est. qz ex
 ponit se discrimini. **D**̄ aut̄ nūc sit dubiū
 apud multos an b̄ndictus sit scismaticus
 r hereticus / vel nō. p̄z ad oculū de multis
 q̄ sibi obediūt / r alij nō / etiā d̄ sua obediē-
 tia. etiā de eodē regno / imo r in eadē vni-
 uersitate vel collegio. **T**ollēdū ē igit̄ illud
 dubiū a cordibus hoīm / ne obediendo ex-
 ponat̄ se discrimini rōne dubitatis an̄dicte
**Notē. ix. di. Anastasius / q̄ coicauit foti-
 no et achacio. S**̄cdo sic nō minus necē
 ē vel expediēs scire an subtractio sit p̄tinu-
 anda. quā fuit expediēs cognoscē an eēt fa-
 ciēda / s; expediēs fuit secundū vt nūc sup-
 ponit̄ igit̄ r p̄mū. **A**ns p̄ p̄ma pte funda-
 tū videt̄ in sufficiētī similitudine. **A**ddito eti-
 am q̄ post subtractionē multa facta sunt r
 aliq̄ oblata p̄ benedictū p̄p̄ q̄ multi varie
 sentiūt de subtractionē p̄tinuāda vel nō p̄ti-
 nuāda. **D**icētibus alijs. qz b̄ndictus satis
 offert. r cessant̄ causē subtractionis. **A**lijs in
 oppositū asserētibus q̄ nec cessat̄ / imo nec
 cessare p̄nt vt vnq̄ possit̄ i papatu ius h̄re
 p̄pterea nec̄aria ē vt videt̄ i iudica discus-
 sio. **T**ercio sic. **C**haritas obligat r man-
 dat curare d̄ p̄ximis r eoz salute / et redu-
 ctiōē ad cognitiōē v̄itatis. si ḡ sumus cer-
 ti sufficiēt q̄ **B**enedictio nullo mō est obe-
 diēdū sub pena scismatis / qz scismaticus ē
 nos ex hoc debem̄ p̄ curare q̄ alia regna
 vel singularia supposita eidez nullatenus
 obediāt. r hoc fieri nō p̄t absq̄ discussione
 iudica vt videt̄. **N**am si nō vacarēt alijs.
 ipsi d̄ e facili p̄tempnerēt q̄cqd̄ agerem̄. **S**i
 aut̄ adhuc dubitamus / redit̄ argumentuz
 p̄mū qd̄ exponimus nos discrimi p̄tinu-
 ando subtractionē ab illo. **C**ui aut̄ sit obe-
 diēdū dubitamus. **Q**uarto sic aut̄ cau-
 sa p̄cisā fuit nec̄ario via cessiōis sicut mlti
 tenēt / dicētēs q̄ sic fuit p̄nuāciatū p̄ cancel-
 lantū fr̄acie et deliberatōē p̄ alij plator̄ nec
 aliē plati iudicauerūt aut fuerūt cū h̄ alie
 causē. **S**i p̄mū / cōstat vt d̄ q̄ offert̄ ip̄e be-

nedictus / r dñs **A.** obtulit eādē viā cessiō-
 nis r largius q̄ petebat. **S**i sc̄m dicat̄ q̄
 fuerūt alie cause / q̄nt̄ an cessent. r si sic. idē
 qd̄ p̄us. **S**i nō cessat̄ ip̄e / ḡ **B**ndictus p̄ti-
 nuat p̄ctm̄ suū in gr̄ade sc̄dalū totī eccl̄ie
 r ita d̄z p̄fecti fieri p̄cessus p̄ eū ad eius de-
 stitutiōē totalē realit̄ r d̄ facto / q̄nt̄ possi-
 sit eccl̄ie melius d̄ pastore p̄uideri. **S**i r ta-
 les cause qz nō notificatē sūt apud oēs nec
 certe / ille debēt manifestari / ne ex ignorantia
 faciāt sibi restitutiōē aliq̄ p̄ q̄ auxiliū ip̄e
 possz multiplicatē gravare eccl̄iam / r p̄cipue
 suos cardinales / r alios sibi inobedientes
 q̄s odit r p̄sequē / vt multi estimant / odio ca-
 pitali / sicut ex minis eius r p̄cessibus vt fa-
 ma fert̄ p̄ eos inchoat̄ / iudicat̄. imo p̄ hoc
 possz destitutū oēs cardinales veteres / r no-
 uos creare. **E**xaltare fautores suos r alios
 iusticie zelatores crudelit̄ ipugnare. **N**is
 aut̄ in cōueniētibz q̄s nō videat̄ expediēs
 eē remediū apponē. **H**oc aut̄ fieri nō p̄t.
 vt videt̄ absq̄ iudica iuestigatōē causaz
 oīm / r motiuoz tā iuris q̄ facti / sup rōna-
 bilitate subtractionis r eiusdē p̄tinuatiōis.
Addūt aliq̄ q̄ oia q̄ p̄miserūt ex̄ns in car-
 cere sup cessiōē / resutabit dū erit liber / et al-
 legabit timorē cadentē in p̄stātē v̄itū. **A**lij
 dicūt q̄ hoc nō impedit. alio q̄n obligatus
 eēt nūc ad impossibile. qz nihil p̄t agē nisi i
 carcere dū sp̄ in illo ē. **N**ō ē t̄m̄ alibi p̄ h̄nā-
 dus. nec in reḡ nec ex̄ / vt alioz ē assertio
Ad oppositū arguit̄ sic / **D**iscussio in
 iudica d̄z corā iudice cōpetēti fieri r audita
 pte. s; nulla p̄sona / vt etiā coitras / nisi eccl̄ia
 aut p̄ alij ḡnāle rep̄ntans eccl̄iam / d̄z eē iu-
 dex cōpetēs pape. imo nec ip̄m p̄t iudicare
 vt qdā iuriste dicē volūt / s; p̄ nūc opposi-
 tū supponit̄. **C**ōcludit̄ ḡ q̄ ista accusatio /
 discussio / r declaratio / fieri debet̄ coram
 p̄ alio ḡnāli totius eccl̄ie saltē isti / obediētiē
Tūc v̄l̄ arguit̄. si nō ē expediēs celebrare
 h̄mōi p̄ alij p̄ hac cā p̄ncipalit̄ nō ē expa-
 diēs discussione fieri. s; nō ē expediēs cele-
 brare h̄mōi p̄ alij ḡnāle p̄ hac cā / igit̄ rē.
Supposita maiore / p̄bat̄ minor / multiplici
 p̄mo ex pte p̄uocāt̄. **S**̄cdo ex pte p̄uoca-
 toz. **T**ercio ex pte mediij i tractādo. **Q**uar-
 to ex pte finis in obediendo. **P**rimo sic
 ex pte cōuocātis. **A**lla cōgregatio h̄z vim
 p̄ alij ḡnālis / nisi fiat in forma iuris. vt fal-

suscipibiliter ea ponemus nos qui subtra-
 ctionis continuatione defendimus / et pone-
 mus nos in periculo note scismatis. et p[ro]dem
 nationis obprobriose. Ad d[omi]no hoc q[uo]d fauor
 et amor multu[m] impediunt iudicia hominu[m]
 et iustoz licet hoc no[n] credant vel videant. Cu[m]
 ergo maior pars in concilio erit de eis qui
 subtractione aut salt[em] subtractionis p[ro]tinua-
 tione reprobet no[n] restat nisi vt p[ro]denemur
Nec valet hoc dicere q[uo]d d[omi]n[us] non p[ro]-
 mittit et rare conciliu[m] q[ui]n in eis q[ui] su[n]t fa-
 cti aut iniuri positiui / et breuie in oib[us] ali-
 is p[ro]ter q[ui] in materijs q[ui] su[n]t pure de fide / ec-
 clesia salu[m] et salu[m] / suata charitate. p[ro] q[ui] cu[m]
 co[m]pellit aliquem habitare cu[m] no[n] sua. **I**te do-
 p[ro]positioes. Subtractio fuit bene facta vel
 male facta. no[n] su[n]t p[ro]positioes pure de fide.
 s[ed] p[ro]supponit alias iniurias q[ui] su[n]t pure de fa-
 cto. **R**ursus ad idē si **B**enedictus acuse-
 tur de aliquibus q[ui]s dubitat quin accusabit
 fratres suos et alios aduersarios / de pluri-
 bus / forte d[omi]n[us] maioribus / et magis colora-
 tis / et fundatis ta[m] in materia fidei / q[uam] in ma-
 teria scismatis. **E**xpli gra. **A**ccusabit car-
 dinales d[omi]n[us] rebellionē ad e[um] / et conspiratioe /
 et crimine machinationu[m] dolosaru[m] / aut de
 alijs criminib[us] vt symonia et similibus. **I**te
 habet quedā scripta aliquoz. in q[ui]bus su[n]t
 hereses manifeste / d[omi]n[us] credunt eundē impo-
 gnare / vt q[uo]d soli cardinales su[n]t successores
 apostoloru[m]. **Q**uod eccl[esi]a tota non possit creare
 papas / nisi per mediu[m] cardinaliu[m] nec vnq[ui]s
 potuit. **R**es expresse p[ro]hibita a deo si in-
 retur / vob[is] fuan in reuerentiā iuramenti.
Quod septe occidens p[ro]p[ri]am filiam mernu-
 it. **Q**uod deus potest obligari. **I**tem de alijs.
Quod p[ro]nt e[st] plures pontifices. **Q**uod decreta et
 decretales plus no[n] cernerunt eccl[esi]e q[uam] profue-
 runt. **Q**uod clauis date su[n]t vnicui non vni.
Quod omnis obediens vel p[ro]curans obedi-
 entiam ad ip[s]u[m] **B**enedictu[m] / stantibus termi-
 nis in quibus sumus / est scismaticus. per
 consequens pertinax. **Q**uod p[ro]babile e[st] / stan-
 te dubio p[ro]babili et notorio. de aliquibus
 contententibus de papatu / dicere q[uo]d alte-
 ri est obediend[us] / est error in fide et morib[us].
Mam cum casus p[ro]ntis scismatis sit in tali
 dubio p[ro]babili et notorio. si vnq[ui]s fuit vel
 erit tale dubiu[m]. om[n]is qui obediuerit vsq[ue]
 hunc vel obediuerit vni parti vel alteri / erit

in fide et moribus. **I**tem q[uo]d in eodem du-
 bio quilibet contendens tenet cedere iuri
 si q[ui]s habet et similia. **I**tem q[uo]d a papa licet ap-
 pellare. et q[uo]d licite appellatum est in hac ma-
 teria. **C**uius tamen oppositum deternia-
 uit nuper totum conciliu[m] cardinalium vt
 dicitur. **I**tem forte accusabuntur multi d[omi]n[us]
 multis criminibus tam in fide q[uam] in mori-
 bus. que debent puniri morte. et merentur
 p[ro]m leges et decreta perpetratores taliu[m] ex-
 heredari p[ro] se et suis posteris et ita videre fa-
 tale est q[uo]d hereda scissura fieret. **I**ta tamē
 debere fieri in contractado materias ante-
 dictas / videtur verisimilius. **M**am si **B**e-
 nedictus accusetur ad mortem et sui fauto-
 res. nonne credibile est / attento suo q[uo]d ali-
 os similiter accusabit ad mortem si poterit
Proferat si fautores aliquos habeat / eoru[m]
 quos accusare voluerit inimicos odiosos
 imo et forte accusabit prelatos regni de sen-
 tencijs exco[m]municationis multis / et nomi-
 natim. quia consenserunt co[n]tra iura vt di-
 cet. et contra eccl[esi]asticam libertatem / subsi-
 dia pro dominis temporalibus absq[ue] cau-
 sa manifeste necessitat[is] et. **P**relati econ-
 tra volent se tuere. **V**olent etiam dare be-
 neficia ad nutum sicut modo / et hoc forte
Benedictus no[n] volet neq[ue] sui cardinales.
Item forte retorquetur om[n]ia co[n]tra p[re]de-
 cessorem suu[m] **L**ementem et sui fautores /
 qui contra ip[s]u[m] allegabuntur. saltem quo
 ad ip[s]a concernunt modos diuersos ma-
 chinandi pro impedimento vni[us] / no[n] di-
 co q[uo]d iuste / sed nec etiam q[uo]d iniuste / parcat
 omnibus deus. **P**ro offremo quo ad hoc
 videnda su[n]t scripta continentia rationes
 contra **B**enedictu[m]. et videatur similiter
 r[ati]ones atq[ue] ponderentur. **E**t forte vide-
 binus qui quid sit in re / q[uo]d no[n] poterit suf-
 ficienter de heresi aut scismate conuincit /
 quod tamen erigitur. **E**st enim difficilli-
 mum conuincere aliquem pertinacem / et
 incorrigibilem fuisse ante iudiciu[m]. **M**am
 et si aliquis millesies reperuerit / et p[ro]testa-
 tus fuerit ante suam / q[uo]d defendet errorem
 suu[m] nec reuocabit / t[ame]n admittit ad veniam
 in puncto sententie proferende / si se mon-
 stret penitere et velle stare iudicio superio-
 ris sui / q[ui]nis ip[s]e **D**eam videatur oppo-
 situm in suo dialogo. **C**o[n]tra quod est vsus

De concilio generali

et lex ecclesie. **¶** Quarto sic arguitur ex fine concilii in obediendo. **¶** Videamus itaque secundum veram et iustam estimationem. Si quilibet concilio tenebit maiorem partem bene sententiasse quantumcumque sit in sui obprobrium vel dampnum vel infamia. **¶** Nam cum concilium etiam totum posset errare ut dictum est in his que tractanda hic proponuntur nonne poterit leniter dicere peccatus in hoc concilio certe concilium erravit concilium male sententiauit. **¶** fuit hic inimicitia vel odium vel ignorantia facti vel alicuius similitudo. **¶** Consideremus obsecro si quis subtrahit nec vult obedire/condemnetur male egisse aut saltem debere obedire. **¶** An pareret huic sententia. scio quod facile est dicere/ita obedirent. **¶** Scio quod etiam ita obedire possent. **¶** Sed an hoc debeat secundum moralem estimationem et coniecturam credi/et his que ut in pluribus accidant humanitus viderint sic videtur ego non video. **¶** Si vero nihil sententietur/irrisorium et vanum erit concilium. **¶** Si aliquid sententietur quod non teneatur erit periculosum et scandalosissimum pro omnibus conciliis in posterum celebrandis/erit scismaturus/irreuerens et irreuerentissimum causatum non solum in ista obedientia in partibus suis imo et in ista obedientia et altera quam remanebimus in irrisione et in infamia apud eos perpetua/infabula que et derisum. **¶** Et forte non poterit esse concordia in modo restituendi/qualis vult ex toto/ alij ex parte. **¶** Ipsi volent in spiritualibus/ alij in temporalibus. **¶** Aut ergo volumus nos que subtraximus restituere obedientiam. et ita melius est quod nos ipsos liber faciamus que coacti iudicio. **¶** Aut volumus et ita exponimus nos periculis presentibus si petamus concilium. **¶** Sed dicet aliquis istud concilium peti debere non quod fieri debeat/aut speret. sed quod interim absque scandalo tempus pertrahatur/quo currere morietur. **¶** Benedictus et ita liberabit nos dominus. et eligendi libertatem dabit. **¶** Possit hic calligari illud vulgatum pueris notissimum. **¶** In morte alterius non sperare salutem. **¶** Quis scit enim quantum vivet quoniam morietur. **¶** Et interim in quo statu sumus imo in quos status corruimus nemo non videt. **¶** Porro et si cras moreretur. **¶** Benedictus attendamus incredibilia pericula. **¶** Primo diceret ab inobedientibus si bene quod mors eius fuisset proditorie accelerata. et ita suspecti de hoc plequerent. **¶** Item

obedientes nunc sibi/obedientiam negarent ab illo qui noviter esset electus. **¶** Tum quia iudicaretur cardinales amisisse ius electionis tum quia verisimiliter alium eligeret per alios quos cardinales que non subtraherent. **¶** Aut forte ad aliam obedientiam se dirigerent. **¶** Imo rebus se habentibus inter nos/ut se habet cecus est qui non aspicit periculum divinis civilis in regno francie qualis non fuit a diebus sue institutionis. **¶** Et sane eo periculosior est divisio. quo magis intranea et quo magis in capite regni. **¶** Et que si specie religionis fieret. **¶** Nam tunc expectandum esset illud quod dicit scriptura. **¶** Amicus qui vult recedere ab amico/occasiones querit. **¶** Et illud decreti. **¶** Scisma disponit ad heresim. qui recedens ab ecclesia/errores fingit ut recte discussisse videatur. **¶** Et hoc iam periculum habemus in ianuis nisi celeriter et cautissime providerimus. **¶** Addito quod nulla sit implacabilior et irremediabilior divisio quam illa que sub religionis pretextu. **¶** Intra tum quod in hoc casu putet fratres se obsequium prestare deo persequendo fratres. **¶** Addito preterea quod magna pars/necessaria maior non sponte consentit in subtractionem. **¶** Vel nunc dum videtur que secuta sunt/voluntaria et penultima est obedire et reverti/nec obstat forte ad revertendum nisi timor. que sublati et data audacia. ipsi etiam cum periculo corporis et reipsum suam ostenderent voluntatem. **¶** Quid si descenderimus ad particularia/que scilicet omittimus arbitramur indubie quod rei huius ingens et horridus pariter aspectus et stupor et vehementer sola sui cogitatione causaret. **¶** Neve regno huic scandalis. **¶** Ne pesti scismatice/si divisiones in regno adducat. sicut iam posuit in imperio. **¶** Sed ve supra modum si nobis hereses parturiant. quibus ipsum scisma irremediabiliter radicetur/et radicatum iugiter alatur. **¶** crescat dilate/ atque roborer.

Ex his omnibus hinc inde tactis et insolentis perspicuum est in quali labyrintho vix egressibili positi sumus/et vinculis vix extricabilibus irretiti quasi vix posuerimus in rētibz pedes et in maculis eorum ambulamus iuxta verba Job. **¶** Cum igitur angustie nobis sint vix dique/et cum ignoramus quid agere debeamus?